

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра історії слов'ян

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ _____ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Центрально-Східна Європа у міжвоєнний період

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки **03 «Гуманітарні науки»**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____ **032 «Історія та археологія»** _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет

Інститут історії, політології і міжнародних відносин
(назва інституту, факультету)

Затверджено на засіданні кафедри історії слов'ян
Протокол № __ від “_” ____ 2019 р.

Івано-Франківськ – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Центрально-Східна Європа у міжвоєнний період» для докторантів (третій (освітньо-науковий) рівень) за напрямом підготовки 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 032 «Історія та археологія».

Розробники:

доктор історичних наук, професор Комар В. Л.,
завідувач кафедри історії слов'ян

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії слов'ян. Протокол від 24 червня
2019 р. № 11

Завідувач кафедри історії слов'ян

проф. Комар В. Л

“ ___ ” _____ 2019 р.

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.
Протокол від 30 червня 2019 р. №12

“ ___ ” _____ 2019 р.

Голова

проф. Кугутяк М.В.

©Комар В. Л., 2019 рік
© _____, 2019 рік

Мета та цілі курсу

Мета дисципліни «Центрально-Східна Європа у міжвоєнний період» полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувані у студентів-істориків знання про головні етапи та події в історії і геополітиці України. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, конфесійні та культурні процеси, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування української державності.

Результати навчання (компетентності)

Компетенції соціально-особистісні: –здатність та сприйняття концепцій етногенезу та націєтворення; –здатність до виокремлення та синтезу держав у Центрально-Східній Європі; –здатність до історіографічного аналізу концепцій геополітики і місця в них українського питання; –адаптованість концепцій українських політичних діячів до історичної реальності. **Загально-наукові компетентності:** –базові уявлення про універсально-сакральні функції державницької ідеології;–базові основи імперських та національних компонентів зовнішньополітичних доктрин. Інструментальні компетентності: –навички визначення кризових факторів; –дослідницькі навички;–знання джерел з історії та геополітики України, її державотворення; суспільно-політичних, економічних та культурних особливостей історичного розвитку; головні ідеологічні засади та специфіку; відповідної історичної термінології; –розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх знати: Факти, явища, процеси, поняття і терміни, що характеризують цілісність історичного процесу минулого; Особливості історичного, соціологічного, економічного, політологічного та культурологічного аналізу подій, явищ і процесів європейської і світової історії; Сучасні версії і трактування найважливіших проблем світової геополітики; Особливості історичного шляху України, її роль у світі. **Вміти:** Проводити комплексний пошук історичної інформації у джерелах різного типу; Критично аналізувати джерела історичної інформації; Систематизувати різносторонню історичну інформацію на основі власних уявлень про спільні закономірності історичного процесу; Аналізувати історичну інформацію, надану у різних знакових системах (текст, карта, таблиця, схема); Формувати власний алгоритм виконання історично-пізнавальних завдань; Брати участь у дискусіях з історичної проблематики, формулювати власну позицію з обговорюваних проблем; Порівнювати висвітлення подій, явищ і процесів в історичних джерелах та у літературних пам'ятках. Використовувати у професійній і соціальній діяльності. **Професійні компетентності:** –вміння аналізувати історичні процеси, події, факти; –здатність брати участь у дискусіях на суспільно-політичні теми, користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної науки, історичними джерелами та довідниковими матеріалами з всесвітньої історії; –здатність виявляти актуальні проблеми історії в досліджуваній період; –здатність виокремлювати спільне і відмінне в геополітичних процесах і зовнішньополітичних стратегіях європейських держав; –здатність аналізувати й обґрунтовувати складові ідеології державотворення.

2. Програма навчальної дисципліни

«Центрально-Східна Європа у міжвоєнний період»

Тема 1. Вступ до курсу «Центрально-Східна Європа у міжвоєнний період». Повоєнний устрій Європи. Утворення незалежних держав на руїнах Австро-Угорської, Німецької, Османської та Російської імперій. Основні тенденції розвитку держав ЦСЄ. Країни ЦСЄ у міжнародних відносинах.

Тема 2. II Річ Посполита. Відродження незалежної Польщі. Боротьба за кордони держави. Формування устрою. Уряди «парламентської демократії». Режим «санації». Польща в системі міжнародних відносин. Геополітичні концепції. Національні відносини.

Тема 3. Чехословацька республіка. Становлення незалежної Чехословаччини. Політична система та суспільство. Національна політика та культурне життя. Зовнішня політика. Мюнхенська угода.

Тема 4. Угорщина. Політична система та суспільство. Національна політика та культурне життя. Зовнішня політика.

Тема 5. Королівство Югославія. Формування території та устрою. Криза парламентаризму. Державний переворот. Культурний розвиток.

Тема 6. Румунія. Політична система та суспільство. Національна політика та культурне життя. Зовнішня політика.

Тема 7. Болгарія. Повоєнна криза. Правління БЗНС. На межі громадянської війни. Роки стабілізації та світової економічної кризи. Від диктатури військових до диктатури царя. Зовнішня політика. Культурний розвиток.

Тема 8. Албанія. Відновлення незалежності Албанії. Ліберальний уряд Ф. Нолі. Переворот А. Зогу та встановлення монархії. Політична система та суспільство. Національна політика та культурне життя. Зовнішня політика. Албано-італійські відносини.

Тема 9. Прибалтійські держави. Виникнення і розвиток Естонської республіки. Латвія в міжвоєнний період. Розвиток Литви. Економічні і культурні відносини.

Тема 10. Країни ЦСЄ напередодні Другої світової війни. Мюнхенська змова та її наслідки. Пакт Ріббенроп-Молотов. Новий поділ Європи і доля країн ЦСЄ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Україна в світовій геополітиці												
Тема 1. Вступ до курсу «Центрально-Східна Європа у міжвоєнний період».		2				2						
Тема 2. II Річ Посполита.		2				2						
Тема 3. Чехословацька республіка.		2				2						
Тема 4. Угорщина.		2				2						
Тема 5. Королівство Югославія.		2				2						
Тема 6. Румунія.		2				2						

Тема 7. Болгарія.		2				2					
Тема 8. Албанія.		2				2					
Тема 9. Прибалтійські держави.		2				2					
Тема 10. Країни ЦСЄ напередодні Другої світової війни.		2									
Усього годин		20				18					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	ЦСЄ в системі міжнародних відносин після Першої світової війни	2
2.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Польщі в міжвоєнний період	2
3.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Чехословаччини в міжвоєнний період	2
4.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Угорщини в міжвоєнний період	2
5.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Югославії в міжвоєнний період	2
6.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Румунії в міжвоєнний період	2
7.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Болгарії в міжвоєнний період	2
8.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток Албанії в міжвоєнний період	2
9.	Політичний, соціально-економічний і культурний розвиток країн Балтії в міжвоєнний період	2
		10

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

7. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концепції і зовнішня політика Польщі в міжвоєнний період	4
2	Тема 2. Концепції і зовнішня політика Чехословаччини в міжвоєнний період	8
3	Тема 3. Концепції і зовнішня політика Угорщини в міжвоєнний період	4
4	Тема 4. Концепції і зовнішня політика Румунії в міжвоєнний період	6
5	Тема 5. Культурно-релігійні процеси в Польщі в міжвоєнний період	4
6	Тема 6. Культурно-релігійні процеси в Чехословаччині в міжвоєнний період	4
7	Тема 7. Культурно-релігійні процеси в Румунії в міжвоєнний період	5
8	Тема 8. Суспільно-політичні процеси в СРСР у міжвоєнний період	5
9	Тема 9. Культурно-релігійні процеси в СРСР у міжвоєнний період	6
10	Тема 10. Центрально-Східна Європа напередодні Другої світової війни	6
	Разом	52

9. Індивідуальні завдання

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДЗ

В окремих випадках докторант може самостійно запропонувати та розробити тему ІНДЗ, попередньо обговоривши її з викладачем.

Основні вимоги до оформлення роботи:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання і конспективний виклад відповідних джерел та літератури;
- наявність авторського (творчого) розділу;
- наявність списку використаних джерел.

Обсяг роботи до 15 машинописних сторінок.

10. Методи навчання

Передбачено наступні методи навчання:

- 1) лекційні заняття;
- 2) практичні заняття;
- 3) самостійна робота (єдине завдання для всього потоку з індивідуальним ухилом);
- 4) індивідуальні завдання (передбачено для студентів, які з певних обставин не можуть відвідувати лекційні та практичні заняття і мають для цього належні підстави та підтверджуючі документи).

11. Методи контролю

Поточний контроль знань

Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.

Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, запитання, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за роботу на семінарських заняттях становить 35 балів (в 5 семестрі), чи 10 балів (у 6 семестрі).

Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від "1" до "5". Позначення "0" виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного. Кожен студент зобов'язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.

Пропущене з поважних причин заняття студент може "відпрацювати" у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило "відпрацювання" проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).

Контрольна робота

Впродовж роботи над вивченням нормативного курсу ІЗС передбачено проведення контрольних робіт (одної у 5 і двох у 6 семестрі відповідно).

При цьому за першу контрольну роботу студент може одержати 30 балів, а за другі по 15 балів за кожну. Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він також не допускається до екзамену і вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти екзамен за талоном №2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання.

Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 3 теоретичних, 1 знання термінів та 1 на знання хронології.

Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі у 6 і 7 семестрах відповідно (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):

Завдання	5 семестр	6 семестр
1 теоретичне	10 балів	5 балів
2 теоретичне	10 балів	5 балів
3 відкритий тест	5 балів	3 бали
4 знання термінів	3 бали	1 бал
5 знання хронології	2 бали	1 бал
Разом	30 балів	15 балів

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати.

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни.

Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді проведення колоквиуму (змістовий модуль № 3) та написання реферату (змістовий модуль № 4).

Самостійна робота студентів оцінюється в наступних діапазонах:

Критерії оцінювання колоквиуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 (15) балів)

Критерії	6 семестр	7 семестр
глибока, розгорнута відповідь	16-20 балів	12-15 балів
правильна стисла відповідь	12-15 балів	9-12 балів
поверхова відповідь	8-11 балів	6-8 балів
поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів	3-5 балів
розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали	1-2 бали
неправильна відповідь або її відсутність	0 балів	0 балів

Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (10) балів)

Критерії	6 семестр	7 семестр
● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів	- 9-10 балів
● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів	- 7-8 балів
● тема розкрита неповно	- 6-8 балів	- 5-6 балів

● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів	- 3-4 бали
● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали	- 1-2 бали
● реферат не зарахований	- 0 балів	- 0 балів

Самостійна робота студента має на меті закріпити і поглибити набуті студентом знання і вміння у процесі вивчення дисципліни. Навчити студента науково грамотно оформити підготовлені ним матеріали.

Екзамен

Екзамен, згідно з рішенням Вченої ради Інституту історії, політології і міжнародних відносин проводиться у письмово-усній формі. Екзаменаційний білет складається із 5 завдань: 3 теоретичних, 1 - на знання термінів та 1 - хронології. Максимальна кількість балів, яку можна здобути на екзамені 50. До них додаються бали здобуті здобуті у 3 семестрі. На екзамен виносяться всі питання програмових вимог з нормативного курсу ІЗС. Вони також виступають обов'язковою складовою комплексного державного екзамену з історії після завершення студентами програми зі здобуття наукового ступеня бакалавра.

Студентам для того щоб бути допущеним до семестрового екзамену необхідно виконати всі змістові модулі передбачені у 3 семестрі і при цьому набрати не менше 25 балів. У випадку якщо сума балів буде меншою, студент за рішенням кафедри і погодженням із викладачем повинен "відпрацювати" заборгованість по певному змістовому модулю. Лише після успішного "відпрацювання" він отримує право написати екзамен згідно талону № 2. Якщо упродовж терміну визначеного Дирекцією Інституту "відпрацювання" не буде виконано, то такого студента може бути відраховано. Студент, який за підсумками змістових модулів та екзамену набрав менше 50 балів вважається таким, що не виконав навчального плану і повинен перездати екзамен згідно талону № 2. У випадку повторного негативного написання екзаменаційної роботи студент складає екзамен згідно талону №3 в присутності екзаменаційної комісії. У випадку здобуття і тут негативної оцінки, такого студента буде відраховано.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E	задовільно	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Індивідуальні завдання

1. [Соціалістичні моделі](#) української державності першої чверті ХХ ст.

2. Націократичні концепції української державності. «Самостійна Україна» Миколи Міхновського.
3. Ідеологія чинного націоналізму Дмитра Донцова.
4. [Україна в концепціях і доктринах Угорщини](#) в міжвоєнний період.
5. [Україна та «українське питання» в політиці Чехословаччини](#) в міжвоєнний період.
6. [Україна в румунських зовнішньополітичних концепціях](#) у міжвоєнний період.
7. Україна в німецьких геополітичних концепціях першої половини ХХ ст.

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДЗ

В окремих випадках докторант може самостійно запропонувати та розробити тему ІНДЗ, попередньо обговоривши її з викладачем.

Основні вимоги до оформлення роботи:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання і конспективний виклад відповідних джерел та літератури;
- наявність авторського (творчого) розділу;
- наявність списку використаних джерел.

Обсяг роботи до 10 машинописних сторінок.

10. Методи навчання

- ✓ проблемні лекції;
- ✓ опрацювання індивідуальних завдань;
- ✓ робота із джерельним матеріалом по темі дослідження;
- ✓ семінари-дискусії;
- ✓ презентації.

11. Методи контролю

Контроль знань і умінь здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання пропущених занять і отриманих негативних оцінок.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового	для заліку

діяльності		проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання:

“відмінно” – докторант демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

“добре” – докторант демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

“задовільно” – докторант володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

“незадовільно” – докторант не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

8. Рекомендована література

Базова:

Базова література:

1. Азбука європейської інтеграції : навч.-метод. посіб. / [І. Яковюк, Л. Трагнюк, В. Медеяєв]. Харків, 2006. 165 с.
2. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 463 с.
3. Віднянський С. В. Об'єднана Європа: від мрії до реальності : історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Київ, 2009. 375 с.
4. Дністрянський М. С. Етнополітична географія України: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Львів, 2006. 479 с.
5. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002. 752 с.
6. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. [Електронний ресурс]. Львів, 2002. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/6080077?r=82543,80938>
7. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660с.
8. Історія Центрально-Східної Європи. За ред. Л. Зашкільняка. [Електронний ресурс]. Львів, 2001. Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/2686046>
9. Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ: Вид-во “Місто НВ”, 2011. 360 с.

10. Криль М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). К., 2008.
11. Кудряченко А. І. Геополітика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. Київ, 2004. 293 с.
12. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. К., 2001. 496 с.
13. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн ХХ століття. К., 2005.

ВИБРАНІ ПРАЦІ проф. КОМАРА В. Л.

1. Комар В. Українське питання в політиці Польщі (1935–1939 рр.) // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис.- Івано-Франківськ, 1998. №1. С.99–105.
2. **Комар В. Л. Українське питання в національній політиці Польщі (1935–1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.02 “Всесвітня історія”. Чернівці, 1998. 16 с.**
3. Комар В. Л. Політичний експеримент воєводи Генріка Юзевського на Волині у 1928–1935 рр. // Вісник Прикарпатського університету. Історія № 3. Івано-Франківськ, 2000. С.98–106.
4. Комар В. Політика Польщі щодо українців Галичини (1919–1939 рр.): основні напрямки та етапи // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2001. № 5–6. С.290–295.
5. Комар В.Л. “Українське питання” в політиці урядів Польщі (1926–1939 рр.) // Укр. іст. журн. 2001. № 5. С. 120–128.
6. Комар В.Л. Проблеми реалізації волинського експерименту в 1935–1939 рр. // Вісник Прикарпатського університету. Історія № 4. Івано-Франківськ, 2002. С. 72–81.
7. Комар В.Л. Східна Європа в польських федераційних концепціях 20-х рр. ХХ ст. // Стосунки Сходу та Заходу України: суб’єкти, інтереси, цінності: Зб. наук. пр. / Наук. ред. І. Ф. Кононов. Луганськ, 2007. 472 с. С. 368 – 373.
8. Комар В.Л. Формування ідеології прометеїзму Польщі в нових геополітичних реаліях початку 20-х рр. ХХ ст. // Вісник Київського міжнародного університету / Редколегія: В. А. Мандрагеля (голова) та ін. (Серія: „Міжнародні відносини”). К., Вип. 6. 2007. С. 182–194.
9. Комар В. Л. Формування ідеології прометеїзму у міжвоєнній Польщі // Збірник наукових праць „Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії”. Наукові записки Рівненського державного університету. Випуск 13. Рівне, 2008. С. 184–188.
10. Комар В. Л. Прометеївські тенденції у зовнішній політиці Польщі (1918–1923 рр.) // Вісник Прикарпатського університету. Історія. Вип. XV. Івано-Франківськ, 2009. С. 61–68.
11. Комар В. Товариство „Прометей” у планах інтеграції народів Балтійсько-Чорноморського регіону під егідою Польщі (1926–1939 рр.) // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. До 100-річчя від дня народження Степана Бандери. – Івано-Франківськ, 2009. № 15–16. С. 85–90.
12. Комар В. Л. Утворення незалежних держав після розпаду Російської імперії і східна політика Польщі (1918 –1921 рр.) // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія: Історія. Випуск 23. Спецвипуск: Піддані та нащадки імперій Габсбургів і Романових. Ужгород, 2009. С.80–90.
13. Комар В. Л. Роль В. Бончковського в нормалізації польсько-українських відносин у Галичині 1935 р. // Проблеми слов’янознавства. 2009. № 58. С. 90–97.

14. Комар В. Л. Утворення та діяльність Українського наукового інституту у Варшаві (1930–1939 рр.) // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2010. №17. С. 174–179.
15. **Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ: Вид-во “Місто НВ”, 2011. 360 с.**
16. Комар В. Л. Формування політики нормалізації польсько-українських відносин у Галичині у 30-х рр. ХХ ст. // З історії українсько-польських відносин другої половини ХІХ – початку ХХІ ст.: колективна монографія / [П. С. Федорчак, І. Є. Цепенда, В. Л. Комар та ін.]; за ред. П. С. Федорчака. Івано-Франківськ, 2011. С. 95 – 116.
17. **Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921 – 1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. іст. наук : спец. 07.00.02 “Всесвітня історія” / В. Л. Комар. Львів, 2011. 32 с.**
18. Комар В. Становлення міжнародного прометеївського руху в 1923 –1926 рр. // Слов’янський вісник: збірник наукових праць. Рівне, 2012. Випуск 13. С. 63–66.
19. Комар В. Л. Східний напрямок в зовнішній політиці Речі Посполитої // Схід. Аналітично-інформаційний журнал. Донецьк, 2012. №3 (117). С. 92 – 96.
20. Комар В. Л. В орбіті польського прометеїзму // Проект «Україна»: Галичина і Волинь у складі міжвоєнної Польщі. Колективна монографія. Упорядник М. Литвин. Харків, 2017. С. 145–167.
21. Комар В. Східна Галичина і Західна Волинь у політиці прометеїзму міжвоєнної Польщі // Українсько-польські відносини. Новітня доба / [відп. ред. Микола Литвин]. Львів, 2017. С. 230–244
22. Комар В. Л. Політика Польщі в Східній Європі у 1918–1921 рр. // Велика війна 1914–1918: витоки, характер, наслідки: Монографія / Наукова редакція д.і.н. проф. С.С.Трояна. К., 2018. С. 441 – 469.
23. Комар В. Л. Утворення і діяльність Східного інституту (1926–1939 рр.) // Етнос і культура. Івано-Франківськ, 2017–2018. №14–15. С. 5–11.
24. Комар В. Л. Молодіжна політика в санаційній Польщі 1930-х років // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. Збірник наукових праць. 2018–2019. Випуск 19–20. Ювілейний збірник на пошану Степана Качараби. С. 98–112.
25. Комар В. Л. Українське питання в національній політиці міжвоєнної Польщі // Волинь – 43: міфи і реальність. Збірник наукових праць / Упорядн. Кучерепа М. М., Шваб А. Г. Луцьк, 219. С. 83–92.
26. Volodymyr Komar, Iryna Komar, Eastern Europe in Polish Political Conceptions during 20-30-s of the 20th century, Skhid, Historical Sciences, Kyiv 2019, №4(162), pp. 41–46. ISSN 1728-9343(Print), ISSN 2411-3093 (Online)
<http://skhid.kubg.edu.ua/issue/view/10648>

15. Інформаційні ресурси

1. Матеріали курсу в системі дистанційного навчання ПНУ.

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

Доповнення і зміни у робочій програмі на 2019–2020 н. р.